

N°. 3.

Sestdeenā, 19. (31.) Januar

1874.

Maksa par gabdu: Mahjas weesi 1 rubl., paštes nauda 60 kap.

Mahjas weesa lassitajeem par sinu,

Ia Mahjas weesi wehl arween warr apstelleht tee, kas lihds schim aiskawejuschees un tohs jau isdohtus pirmajus nummurus wissi dabubhs lihds. Apstelleschanas teel pretti nentas wissas tais agral peeminnetas weetas. Pehterburgas Ahrihgā Mahjas weesa isdallischanu teem, kas tur gribbetu to fanemt, laipnigi usnemahs kohpmannis S. Martinson funks sawā dselsu-bohdē, Raklu-eelā N° 16.

R a h d i t a j s.

Ceļschemmes sinas. Keijera wissaugstala pasluddinafšana. No Riogas: Leelfirstenes kahsas, — pahr laiku, — Livingstone, — Samaras komitejas, — Krausberg k. ammata-sw, — paštes nodalka. No Selgawas: Kursemmes gubernatora ammata-sw. No Kursemmes: bebdiigi notikumi, — floblotaju palibosibas lapde. No Wabnes: floblotaja Simonjona ammata-sw. No Pehterburgas: pahr Leelfirstenes kahsadm, — general-gub. Kogebue Pohlja.

Ahrsemmes sinas. No Wabzijas: pahr jauneem likumeem, — Ledochowla aptiblaschanas. No Austrijas: pahr konfordata atmeschanu. No Franrijas: waldibas dehl srihbis. No Spanijas: atkal pa wezzam. No Italias: kardinala Antonella ratsis. No Kujoras: sa-auguschee diwihnu brahlt mirruschi.

Jaunafahs sinas. Tai 1mā Janwari 1874 gaddā wissaugstali awstiprinahts likums pahr lara deenestu. Par seemas-swehtlu Tschigganeem. Smeeklu stahstuschi.

Peeliktunā. Brosis un Monija. Graudi un seedi.

Keijera wissaugstaka pasluddinafšana.

No Deewa schehlastibas

Mehs Aleksanders tas Ohtrais,

Keisers un patwaldneeks pahr wissu Kreewiju, Pohlju Kehniusch, Pinnu semmes Leelfirstis u. t. pr. u. t. pr. u. t. pr.

fawcem ustizameem pawalstneekem darram sinnamu. Ta Wissu-augstaka swehtibu isluhgdamu un weenā prahā ar Mufsu mihtu augstu Gaspaschu Keisereni Mariu Aleksandrownu, effam wehlejuschi Mufsu mihtai Meitai tai Leelfirstenei Mariai Aleksandrownai laulibā dohtees ar to Leel-Britanijas (Anglijas) prinzi

Edinburgas erzogu, Alfred Ernst Albert un 11tā Janwarā schinni gaddā tee tikka laulati pehz Mufsu pareisfizzigas basnizas eestahdijumeem.

Scho Mufsu tehwischtai sirdei til preezigu notiftumu sinnamu darridami un Mufsu mihtas Meitas un winnas laulata drauga nahlamu likteni ta febninu Kehniina wissuspehzigā fargaschanā ar stioru ustizibu us winna schehlastibu, atwehledami, Mehspilnigi effam pahrleezinati, ka wissi Mufsu ustizamee pawalstneeki sawās luhgschanās lihds ar Mums to wissuschehligo Debbes-Tehwu peeluhgs, lai tas tam jaunam pahram peeschirtu laimigu laulibas dsihwi un labklafschanu.

Rakstihis Pehterburgā, 11tā Janwarā, weentuhstosch astonfims septiadesmit zeltortā gaddā pehz ta Kunga peedfimschanas un Mufsu waldischanas dewinpadfmitā gaddā.

Appaksch pirmeem original-raksteem augstais Kungs un Keisers pats ar Sawu rohlu parastijis: „Aleksanders.“

Ceļschemmes sinas.

No Riogas. Leelfirstenes Marias Aleksandrownas lahju-deenā arri sech Riogas Greekistā frohna basnizā erziskaps noturreja patezibas luhgschanas un us Daugawas krasta ar leelgabbaleem schabwa 101 reises. 12tā Janwar tikka schejenes Sehlaba basnizā un paschā swehtdeenā 13tā Janwar wissas

14-211-487

ſchejenes pilsſehatas un Ahrpilsſehatu ewangeliflās baſnizās, noturreti pateizibas Deewa-wahrdi un aishuhgſchanas preeſch ta augſta jaunlaulata pahra.

— 14tā un 15tā Janwar ſchē ploſſijahs leela wehtra ar leetu un ſneega putteneem, kas daſchu ſlahdi buhs padarrijufe. Leepajā pa to wehtras laiku aisdedses tahds ſchuhnis, tur petroleums ſakrauts, tas tur tuhuma buhdams dſeles-leijams fabrikis zaur to nodedsis lihds ar dſihwojamu mahju un wiſſa pilsſehata bijufe leelās bailēs.

— No Afrikas tē ſinna pahrnahufe, ka tas ſlawehs Afrikas reisneeks Livingstone ar affins-ſehrgu nomirris. Schis wihrs Afrika dauds tahdas ſemmes pahriſtaigajis un iſmellejis, tur wehl neweens Giropeets nebij bijis. Reifahm wiſch tā likahs paſudis buht, ka dohmaja, ka fur gallu atraddis, un arri isdaudſinaja, ka tur un tur Afrikaneſchi winnu nogallinajuſchi, bet wehlat tas atkal atraddahs. Schoreij nu ſahzis teeſcham atpalkat us Giropu reiſoht, bet affins-ſehrga to zeltā nogallinajuſc. Ko nu wiſch ſawās grahmatās uſraſtijis, tas Giropas tautahm nahs par labbu, bet tahlatas ſinnas wiſſa paſcha mutte wairs newarr doht.

No Mihgas. Kad wehrā leekam, ar tahdu uſzihhibu taggad wiſſās mallās teel gaydahs pahriteem truhlumu un baddu zeeſdameem Samaras gubernijā, tad gan no ſirds pahriteem to japreezajahs un jaſalka, ka lihdszietiba paſaulē wehl paſtahw pilnā ſpeykā. Kad agrak daſchadas tahs ſinnas nahza pahriteem dahwanahm, kas turp teel ſuhbitas un kad neſinnaja, tahda iſhten tur ta waijadſiba un tā tahs dahwanas truhlumu zeeſdameem tur teeloht isdallitas, tad ſchē Widſemmes aprinku Samaras komiteja weenu no ſaweem beedreem uſaizinjaja, us Samaru reiſoht un no wiſſa ta pahriteezinatees, lai warretu labbaki ſinnah, tā un tur tahs dahwanas iſhten waijadſigas. Us to tad ſchahs paſchas beedribas rakſtu-weddejs Schwarz kungs, no paſcha general-gubernator kunga un teeſahm rakſtus lihds dabbujis, 12tā Dezembert uſnehma to zeltu us Samaru. Schwarz kungs 12tā Janwar atkal pahriteeſoja mahjā un nu beedribai pilnigas un ſkaidras ſinnas nodewis pahriteem wiſſu, ko pats ar ſawahm azim tur redſejis. Wiſch ſalka, ka wiſſeem zilwekem effoht jabeedrojotees pee ſcha mihleſtibas darba, ja gribboht tur tahs waijadſibas pildih, jeb til ween tahs zeeſchanas atweeglinah. Tad nu ſaprohtams, ka truhlums un bads tur irr tohti leels.

No Mihgas. Muhsu Latweeſchu Sahna baſnizās ehrgelneeks, zeemijams M. Krausberg kungs 16tā Janwar f. g. peedſihwoja to deenu, kad preeſch 25 gaddem pee ſchahs baſnizās ehrgelneeka ammatu uſnehmis. Lai nu gan ſchis ammat ne-eeſes leelu algu, tomehr Krausberg kungam no mahzitajeem un no draudſes preeſchneekem ta gohda leeziba tilla dohta, ka wiſch ſawu ammatu uſzihhibu lohpiis un no ta ne-atrahwees ne labbā, ne ſaunā deenā un

zaur to mihleſtibu un zeemijahanu iſpelnijis neween no ſaweem preeſchneekem, bet arri no wiſſas draudſes. Beeminnetā deenā draudſes mahzitaji, baſnizās preeſchneeki un draudſes pehrminderi mihtu baſnizās kalpu wiſſa dſihwofli jauki apſweizinjaja, tam pateiza par wiſſa uſzihhibu un uſtizzigu kalpoſchanu, tam paſneedsa ſawās mihleſtibas un pateizibas dahwanas un wehleja wehl ilguſ gaddus Deewam par gohdu, draudſei par preeku un par ſwehtibu ſtrahdacht ſchinni ammatā.

— Schejenes paſtes waldischana ar augſtalahs paſtes-waldischanas atwehleſchanu muhsu ahrpilsſehatu eedſihwotajeem par labbu, Sumorow-eclā № 31 ee-taiſijufe ihpaſchu paſtes-nodaku, tur warr nodoht neween wiſſas aiſfuhtamas ſinnu wehſtuzes, bet arri pakketes, naudu un t. pr., prohti iſdeenās no pulſt. 9 lihds 2, ſwehtdeenas un ſwehtfōs no p. 12 lihds 2 — Us preeſchu pahriteem dohſim plaſchaku ſinnu.

No Jelgawas. Kurſemmes gubernator kungs iſhtens ſtahtsrahts un brunneneeks v. Liliensfeld ſchinnit jauna gadda eesahkumā ſwinnejis to deenu, kad palikufchi 25 gaddi, ſamehr augſta krohna ammatā. Gubernator-kungs tē pee Kurſemneekem leelu mihleſtibu un zeemijahanu iſpelnijis, ko tam apleezinjaja tahs laimes wehleſchanas un gohda parahdiſchanas no augſteem un no ſemneem. 7tā Janwar deenā no rihta gubernator kungu apſweizinjajuſchi krohna Wirzawas dſeedataji un ſchi dſeedaſchana winnam tohti effoht patikufe, ka pats gubernators un wiſſa gaſpaſcha ar dſeedatajahm ſarunnajuſchees un ſawu pateizibu iſfazzijufchi. Behz laimes wehleſchanas, ko tahds kungs preeſchā runnajis, gubernator kungs atbildejis, ka wiſch gan wiſſu labbu gribboht, tomehr weens pats neko newarretu isdarriht; bet par weentulibu tal winnam ne-effoht ko bihtees, tā ſchahs deenas ſapulze to israhdoht un tadeht gan isdohſcho-tees wehl daſchu labbumu panahft. — Bija arr no ſemnju pagasteem ſuhbitu weetneeku tahds ſimts, kas nahfufchi laimes wehleht ſawu pagastu wahrdā; teem nu arri gubernators pateizahs par wiſſu mihleſtibu, ko ſchodeen no jauna tam parahdoht un tad fazzija, ka wiſſa Kreewijā gan dauds zittas tahdas gubernijas neatradſichotees, fur tahda ſahrtiba pee pagasta waldischannahm, tā Kurſemmē un t. pr. Kaulu pagastu ſuhbitu weetneeki gubernator kungam wehl paſneedsa rakſtu, kurrā tee ihpaſchi peemunneja wiſſa darbus un publihus Kurſemmi par labbu un par to wiſſu pateildamees, winnam Deewa palihdſibu un ſwehtibu wehleja.

No Kurſemmes. Is Krohna-Dſirzeema Latwawifes ſinnu, ka tur Oktobera un Nowembera mehneſchōs kohlera-ſehrga neganti ploſſijufehs, ka no wiſſu pagasta ween 20 zilweki ar to miruſchi un dauds tikufchi isahrſteti, pee ka arrendator kungi leelu palihdſibu ſneegufchi. — Turpat pirmā adwentēs ſwehtdeenā nelaimigs notikums gaddijees. Sahds 19 gaddus wezs puſis nogahjis pee Was-Mindſeles

arrendatora 20 gaddus wezza debla paschâ basniz-laikâ, lai tas winnam mattus apgreesch. Kamehr tas ohtrâ istabâ pehz kemmes gabjis, tamehr atnabzejs panehmis flinti no seenas un uswilzis abbus gaitus; bet dsirdejis, ka mattu-greesejs jau nahf, tas steidsahs gaitus atkal nolaiht. Birno gaili nolaisch labbi, jo tas stohbrs bij tuffsch, bet ohtris gailis paspruht un tad tas stohbrs irr lahdehts, tad schahweens kriht us patlabban pa durrihm eenahdamu arrendatera deblu un pehz mas minutehm tas islaisch garru. Kad jel zilweft nemsees prahtigali ar tabdeem ribkeem strahdabt!

No Kurfemmes sinno Latw. awises, ka arri tur fohlmestieri jeb semju fohlu fohlotaji grihb eetaifht „tautas fohlotaju atrainu un bahrinu lahdi,“ no ka deenas winnu passat palikluschee warretu dabuhht lahdu atspaidu. Tas irr weens auglis no fohlotaju sapulzehm. Rindes z. mahzitajs Hugenberger schohs lahdes likkumus farastijis un fohlotaji paschi tohs pahrzehluschi un pehz farwas waijad-sibas pahraitijusch, awises likkusch nodrikteht, lai zitti Kurfemmes fohlotaji tohs lassa un pahrdohma. Sa nu schee likkumi wispsahrigi no fohlotajeem tikschoht peenemti, tad augstu waldischanu luhgshoht tohs likkumus apsliprinahht un tad to darbu ar Deena palihgu eesahlschoht. Pehz scheem likkumeem ihstam fohlotam, kas pee lahdes beedrojees, ifgaddâ ja-ee-maksa 2 rubli un palihga fohlotajam jamaksa 1 r. Birmajos 10 gaddos nehada palihdsiba netikshoht ismaksata, bet wiffas eemaksatas naudas libds ar intressehm tikschoht kaptalam peeskaititas; tikkai pehz 10 gaddeem buhschoht sahht palihdsibas ismaksabt. Preeksch isdallischanas tikschoht nemtas tabs intresses, kas pa teem 10 gaddeem eekrahjuschahs; un tapat arri us preekschu tikkai no intreschu naudas palihdsibu maksahchoht, bet eemaksatu naudu paschu peelikshoht kaptalam. Pee kaptala tikschoht arri to naudu, so lahds no labba prahtha schai lahdei dahwinahchoht. Palihdsibu no schahs lahdes dabuschchoht nomirruschu beedru atrainnes libds farwai mirschanas deenai, jeb kamehr ta atkal apprezahs un winnu ne-peeauguschi behrni — weenaga, woi tee ihsti behrni, woi pabehrni, kamehr dehli 17 g. paleef wezzi un meitas 16 g. Bet ja dehlii pehz 17 gadda wehl eetu lahdas augstakâs fohlkâs, tad to sawu dattu dabubhs libds 23 gaddu. Tahdi beedru behrni, kas wahji pee meefas woi pee garra, ka sawu maifi newarr pelniht, pehz direkzijas nolemfchanas dabubhs palihdsibu us wiffu sawu muhschu, un t. pr. Scheem isstrahdateem likkumeem peerastijuschees: Rindes mahzitajs 2s. Hugenberger, Pises fohlotajs Chr. Neuland un Dundangas fohlotajs G. Dunsberg.

No Wahnes, Kurfemmê. 19ta Nowbr. p. g. palikka 25 gaddi, kamehr Wahnes fohlmesters K. Simonson par fohlotaju. Us scho gohda-deenu winnam atfuhthijs Kuldigas prahwesta tungs pateizibas-rakstu, Wahnes pagasts dahwinajis smukta wahla

eeseetu bihbeli un Wahnes leelstungs daschas zittas dahwanas. Simonson t. dsimmis Widsemmê un bijis par fohlotaju 5 gaddus Widsemmê Dohles draudse, tad 10 gaddus Wisuppe un 10 g. Wahne.

No Pehterburgas. 11ta Janwar deena bij ihpaschi Pehterburdsneekem swehtku deena. Tai deenâ, kâ jau mums wisseem sinnam, bij muhsu mihta augsta Keisera un augstas Keiserenes weenigai Meitai kassu-deenâ. Saw no pascha ribta pulkst. 8 leelgabbalu ribbeschana pasluddinaja, ka swehtku brihdiz klahht un pilsehta fahlfuse gehrbtees weendos karrogos. Ap pufsdeenas spohschas karrites bij redsamas pa eelahm, fur kassu weesi brauza us seemas pilli. Paschu laif arri faule islihda no saweem beeseem mahkoneem un af zif nu jauki spihdeja pilsehta kâ rohschu skaitumâ ar saweem karrogeem, un 101 leelgabbalu schahweeni pilsehtai pasluddinaja, ka Keisera Meita salaulata. Laulaschana notikka pirmak pehz Greeku un tad pehz Anglu basnizas eestahbijumeem. Wiffa schi zeremonija tikka isdarrita no pulkst 1 libds 4. Augstai bruhhtei bij baggati ar brillanteem gresnohts krohnis us galwas un purpura farlans famta mantelis bruhhtes-kleitei pahri wirjâ. Augstais Keisers tai paschâ deenâ Widsemmes gubernatoram pa telegrafu atfuhthijs schahdu sinnu:

„Muhsu mihta Meita, Keiseriska Augstiba, ta Leel-furstene Maria Aleksandronna schodeen pulkst. 3 pehz pufsdeenas swehta laulibâ saweenota ar Kehnisch-figu Augstibu prinzi Alfredu no Edinburgas. Darreet to sinnamu Muhsu miheem pawalstneekem, lai tee arri libds fazuht Muhsu preeku un kophâ ar Mums firsniigi peeluhds Deewu to Klungu, ka Winsch scho augsto pahri apdahwinatu ar labklahschanu, ilgu dshwoschanu un deewiscku swehtibu.“

„Aleksanders.“

Pee kassu maltites Nikolaja sahle tikka weffelibas wehletas augstam Keiseram, un Keiserenei, Anglijas kehnienei Viktoriai, un pee katras weffelibas usdserfchanas pee scheem augsteem wahreem tikka 51 reis ar leelgabbaleem schauts un pee augsta Keisera namma un augsta jauna pahra, kâ arri preeksch augsteem weeseem, garrigneekem un wisseem ustizameem pawalstneekem, katur reis tikka 31 reis schauts. Pulkstien 8 walkarâ wiffa Pehterburgâ pahrwehrthas par ugguns-juhru. Uggunofchana bij tabda, lahda gan driht wehl nebij redseta Pehterburgâ; tapat arri tas raibums ar karrogeem, jo schoreij tē bij redsami arri wiffadi Anglijas karrogi. — Jaunais pahris walkarâ pulkst. 11 aisbrauza us Zarskoja-Selo, fur teem skaishts dshwohllis sagahdabts. Arri schi pilsehta bij us to wis-skaistato neween uggunihm appaismota, bet arri tabs pils istabas ar siltu semmju skaishtahm seefoschahm pulkehbm gresnotas un t. pr.

No Pehterburgas. Augstais Klungu un Keisers nomirruscha Pohlu semmes pahrwalditaja grafha Berg weetâ eezehlis to libdschinnigu Deenwidodus-Kreewijas general-gubernatoru v. Kokebue par Pohlu-

femmes general-gubernatoru un pahrwaldttaju. Winna weeta Deenwiddus-Kreewija par general-gubernatoru eezelt s winna libdſ ſchinnigs palibgs general-leitnants Semefa.

Ahrfemmes ſinnas.

No Wahzijas. Tautas weetneeku ſapulzē tas jauna is likkums tizzis peenemts, ka ſaderrejuſchees pahri warr no teefas-ſunga liktees laulatees. Sin-nams, ka ſchis likkums wehl naw pilnigi apſtiprinahts. Tad irr preeſchlikkums pehz apſpreeſchanas dohts pahr kattofu biſkapu zelſchanu tahdās weetas, kas palikkufchas tuffchas. — Kattofu awifes nu taiſa trohtſni un ſchelojahs, ka Wahzija gribboht kattofu tiz-zibu pawiffam iſſkauf. Kam tad wehl tā ſchā tā grohſoht, labbaſ lai faktoht us reis un ſkaidri, ka kattofu tizziba Wahzija nozelta. — Lai gan Wahzijas rohbeſchas Lotrina un Elſaſē ſtipri teekoht apſargataſ, tomehr arween noteekoht, ka Frantſchu ſaldati ſawā deeneſta mundeerā nahſoht pahr Wahzijas rohbeſchahm, fur tad Pruhſchu teefahm waijagoht tohs ſanemt un atpakkat ſubtiht. Wahzijas keiſers effoht atkal pilnigi atſpirdſees.

Wehl no Wahzijas. Is Poſenes nepeekuhſt ſinnohht pahr to leelo baſnizas firſtu, Pohſtu erzbifkapu Ledochowski un winna darbeem. Stahta, ka wiſch ſawu ſwabbadibu, ko waldiſchana tam wehl nowehlejuſe, brangi leetajoht us to: nemeeru taiſdamas. Wiſch tohs ſem winna usraudſiſchanas buhdamus garrigneekus ſtubbinajoht zeeſchi turretees tiſkai pee pahweſta likkumeem un pawehleſchanahm; ihpaſchi teem buhs ſawōs ſpreddilōs preeſchā zelt tahs mahzibas un likkumus, kurrū deht taggad effoht tas ſtribdis un zihniſchanahs ar laizigu waldiſchanu; tahdas ſpreddiku mahzibas lai effoht ſchahs: „Pahweſts irr nemaldigs.“ — „Kā tizziba jaſarga ar pa-zeetibu.“ — „Kahdus uppurus apuſtuti un affinsleezinēeki neſſuſchi tizzibas deht un kahdi mums ja-neffoht.“ — „Atkaphſchanahs no pahweſta effoht tiſpat, kā atkaphſchanahs no baſnizas un no Kriſtus.“ — „Kā kriſtitam zilwekam peenahlahs iſturretees prett to augſtafō baſnizas galwu.“ Prohtams, ka pehz tahdahm pamatta mahzibahm ſpreddiki wiſſi tiſkai pahweſtam, bet ne laizigai waldiſchanaſ par labbu iſkriht. — Zittas ſinnas atkal ſtahta pahr ſcha paſcha erzbifkapa ſtrahpehm, ko laiziga waldiſchana tam uſleel. Neſenn atkal ſiblataji no waldiſchanas puſſes eegahjuſchi winna nammā un raudſijjuſchi leetas uſſimeht, kas wehl atlikkufchas no agralahm ſiblaſchanahm. Schoreis arr wiſſus kaktiaus iſmellejuſchi un pehdigo lectu uſnehmuſchi. Uſgahjuſchi kahdā iſtabā uſ ſtabba noſtattitu jumprawas Marias bilbi, ko arr aptauſtijjuſchi un nowehrejuſchi; bet tiſko no ſchahs bilbes atſtahjuſchees, tad ta no ſawas meetas krittufe ſemme un ſaplihfufe gabbaſ gabbaſōs. Kahdōs biſkapaſullainis to redſedams, ſazjizis: „Deewa mahſte nekaujahs wis ſewi ſiblahſt.“

No Auſtrijas. Arri Auſtrija taggad mettahs Wahzijaſ par beedru un zekahs pretti pahweſtneeku warmahzibai. Waldiſchana taggad to jau ſenn daudſinatu ſonfordatu pawiffam atmettuſe un negribb zeeſt diwejas waldiſchanas ſawā walſtē. Jau taggad daſchi prettineeki runnajoht, ka arri Auſtriju Biſmarks effoht pahrrunnajis us tahdeem nezeekem, jo tas pee wiſſa ta nemeera Wahzija effohtas wainigais. Warr nu gan zerreht, ka pahweſtneeku awiſes arri prett Auſtriju trohtſni zels.

No Frauzijas. Partiju ſtribdes un nihbeſchanas tē nekad nebeidsahs pat tautas weetneeku ſapulzē. Mornakiju partejahm nepatiht, ka Maſ Mahonam ſpreeſta 7 gaddus ilga waldiſchana un gribb tā to waldiſchanu eetaiſiht, ka lai Maſ Mahons nebuhtu nekahds nepahrkaphjams kawellis zekā, kad agrati kahdai kehniū wai keiſera partejai iſdohtohs ſawu kandidatu us trohna zelt. Katra parteja tohs, kas tāpat nedarra kā winni, uſſkatta par tehwijas eenaineekem. — Pa tahm ſtarpahm garrigneeki atkal dſenn ſawas baudas, pahweſta nemaldibu iſſluddinadami pehz patilſchanas. Winni us pawaffaru atkal iſrihlo tahdas ſweht-ſtaigafchanas, kā pehrnaja gaddā tur bija, jo effoht nomannijjuſchi, ka pa to laiku, kamehr no ſwehtzeekem atſtahjuſchees, laudis palikufchi atkal daudſ besdeewigaki.

No Spanijas. Ta jauna pahrwehrtiſchana lee-kahs atkal iſputtejuſe buht, jo aiſdiſhtee Korteſſi atkal ſalaffijjuſchees lohpā, ſawu agrato preeſchneeku Kaſtellaru luhguſchi, lai uſnemmoht ſawu preeſchneeka ammatu no jauna un lai ar ihpaſcheem rakſteem tautai darroht ſinnamu, kahdi warras darbi notikufchi zaur gubernatoru Pawia un zaur maſchalli Serrano. Ar Karliſteem waldiſchana wehl nefa gatawa newarr tiſt un kā ſinuo, tad Karliſtu pulki atkal tuwojotees Barzellona pilſſehtai. Wezza gadda gallā 2 karrā-laiwas pahrnahſufchas no Riwa de Wilbau ohſtas, ko Karliſtu tā ſaſchahmuſchi, ka newarroht wairs karrā-plazzi rahditees. Schahs laiwas libdſ atwedduſchas labbu teefu eewainotu karrā-wihru.

No Italijas. Kardinalis Antonellis iſlaidis rakſtu, kurrā tas apleezina, ka effoht neeki ween un tuffcha walloba ta iſdaudſinaſchana, ka zittads likkums dohts par pahweſta wehleſchanu. — Pahweſts lohti preezajotees pahr to, kad tam ſinnohſts, ka zittreiſejs Neapeles kehniſch Franzis II. reiſoſchoht us Pariſſi, jo zerre, ka wiſch tur eiyoht Frantſcheem iſſkaidroht, kahdi kehniū prettineeki effoht laudis Italijas Deenwiddus puſſē. Zitti atkal zerre, ka wiſch eiyoht zittus Franzijas Burboniſtus peerunahſt, Karliſteem Spanija palihdſibu ſneegt, lai tee ſpehtu uſwarreht un tā Burboniſtu zilti atkal gohdāzelt.

No Nuorkas ſinuo, ka tur effoht nomirruſchi tee Siameſchu dwihnu brahli, kas abbi lohpā bij ſa-auguſchi un tadeht pa paſauli apkahrſt reiſoja par naudu ſewi rahdidami; winni arr pahri reiſes pee mums Riſgā irr bijuſchi un tē pqr naudu rahdiju,

fchees. Winni 1811 gaddâ Siamas walsti Uij-In-
dijâ dsimmuschî un jau 1829. gaddâ no tehwijas
ar fuggi aisbrauza us Bostoni un tad us Seemel-
Ameriku, fur tee pa naudu rahdijahs un pehzal
brauza arri us Giropu; un tad sawus maffus bij
peepildijuschî, tad greefahs us Ameriku atpakkat. Tâ
winni darrija wairaf raises. 1842 gaddâ tee reisâ
apprezzejahs ar diwahm mahfahm, turpat Amerikâ,
kas bij Angleetes un kahda mahzitaja meitas; weens
peehsihwoja 6 meitas un 3 dehlus, un ohtris 3 mei-
tas un 6 dehlus. Reis kahds dakteris gribbejis
winnus pahrrunnah, lai leeloht ferwi weens no ohtra
atschirt, bet winni nepatahmuschî un dsihwojuschî
no sawas fapelnitas mantas ittin baggati. Bet nu
reis weenam no teem peenahfufe beidsama stunda un
ohtris tiffai 2 stundas ween wehlah arr nomirris.
Dsihwojohht winneem dauds juschanas bijuschas wee-
nadas un weenâ reisâ.

Jannafahs sinuas.

No Berlins. 16tâ (28) Janw. Daudsina, ka pah-
wests to jaunu liffumu pahp pahwestu iswehleschanu,
effohht atmettis.

No Berlins. 17tâ (28) Janw. Tê fahht daudsi-
nah, ka ta sinna pahp Afrikas reisneela Livingstones mir-
schanu ne buhschoht pateesiba. Dsirdefim us preelshu
flaidrafi.

Tai 1mâ Janwari 1874 gaddâ wissaug- staki apstiprinahs liffums pahp farra deenestu.

Pirma nodakka.

Wisspahrigas nofazzischanas.

1. Trohna un tehwijas apfargafchana irr latra Kreewi-
jas pawalstneeka swehts peenahfums. Wihreescheem, pee
kahdas kauschu lahrtas winni arri peederretu, janefs farra
deenesta nastas.

2. Atpirfchanahs no farra deenasta zaur naudu un zaur
weetneelem neteel atkautu.

3. Wihreeschi, kas pahri par 15 gaddeem, warr isstah-
tees no Kreewijas pawalstneezibas til tad, kad winni pil-
nigi farra deenestu peepildijuschî, jeb arri tad winni lohfi
iswilluschî, kas winnus atswabbina no ihstena farra dee-
nesta.

4. Ja kahds, kam pahri par 15 gaddeem, aiseetu dsih-
woht us zittu walsts daku, fur farra deenastis japeepilda
pehz fewischkeem liffumeem, tad winnam tomehr farra dee-
nastis japeepilda pehz wisspahrigem liffumeem.

5. Walsts farra spehki pastahw is ihstena farra spehta
un is semmes fargeem jeb milischeem (постоянные войска
и ополчение). Semmes fargi til teel faaizinati ihpafchâ
waijadstibâ farra laitâ.

6. Ihstena is farra spehks pastahw is semmes- un juh-
ras farra spehta.

7. Ihstena is semmes-farra spehks pastahw: a) is armi-
jas, kas il gaddus zaur rekruschu nemfchanu wiffâ walsti
teel peepildita; b) is armijas referwes, is kurras farra
spehki teel peepilditi un kas pastahw is tahdeem, kas sawu
farra deenestu beiguschî, tiffuschî atlaisti; c) is kasafeem un
d) is farra pulkeem, kas is sweschu lautu peederrigeem
(ивороды) fastahditi.

8. Juhras farra spehks pastahw is ihstenas komandas un
is flottes referwes.

9. Kauschu flaits, kas preelsh armijas un flottes pee-
pildifchanas waijadstigs, teel il gaddus liffumu dohdamâ
lahrtâ nofazzihst pehz farra ministera preelshâ liffchanas
un teel pasluddinahs zaur Wissaugstako utafu walddi-
nam Senatam.

10. Kam us safautschanu jaet farra-deenastâ, to lohse
isfchirt, kas weenreis us wiffu muhschu teel wilkta. Tahdi,
kas lohfi naw willuschî, pehz kurras ja-estahjahs ihstena
farra deenastâ, tahdi teel peestaititi pee semmes-fargeem.

11. Pee lohsheschanas teel il gaddus tiffai safautka weena
weeniga wezzuma schirta un prohti, jauni laudis, kas 1.
Janwar tanni safautschanas gaddâ tiffuschî 20 gaddus
wezzi.

12. Tahdeem, kas nofazzitu mahzibu haubijuschî, teel atkauts
bes lohsheschanas farra deenasta stahtees kâ walfeneeleem
(вольно определяющихся) — kas paschi no sawas wak-
kas eestahjahs) pehz nofazzifchanahm, kahdas scho liffumu
XII nodakka issteikas.

13. Pee lohsheschanas neteel peelaisti un farra deenestâ
neteel peenemti tahdi, kas saudejuschî, wiffas kauschu lahrtas
teefibas jeb wiffas fewischkas teefibas kahdas winni
paschi ispelnijuschî un kahdas pehz dsimmuma teem pee-
nahfahs.

14. Saajinaschana us farra deenastu un nospreeschana
zaur lohfi, kam jadeem, notefahs no 1ma Nowember lihds
15tam Dezemberam, bet Sibirijâ no 15ta Oktober lihds
31mam Dezemberam.

15. Preelsh tam, lai flottes ihstena is komandas tittu
peepilditas, eestahjahs:

I. Tee, kas us farra deenastu fa-aaizinati is teem preelsh
flottes peepildifchanas nospreestem apgabaleem. Tee no
winneem, kas flottê netiltu usnemti, teel semmes farra
spehktâ eelitti.

II. No teem, kas is wiffas skeisara walsts us farra dee-
nastu faaizinati: a) tahdi, kas par matroscheem us lug-
geem deenejuschî ne masaf kâ weenu waffaru no ta laita
rehkinajohht, tad fa-aaizinaschana notikka; b) tahdi, kas to
waffaru preelsh fa-aaizinaschanas deneschî par maschini-
steem un kuhreem us damfuggeem, kâ arri tahdi, kas ne
masaf kâ gaddu bijuschî par meistareem fabrikôs, fur damf-
maschinas taifa; c) fuggu buhwetaji, kalesatri, katlu strahd-
neeki, ja tannis preelsh flottes peepildifchanas nospreestôs
apgabbalôs tahdu strahdneeku truhktu, un d) fuggineeki, kas
to wehleschanu isfazzijuschî, kâ grihbhoht flottê deeneht, bet
tiffai tahdâ flaitâ, kahdu il gaddus juhras ministeris preelsh
schî deenasta nofazzijis.

16. Nullis par teem apgabaleem, kurru eedshwotaji
wiffderrigati preelsh juhras deenasta (Artikels 15, punktis I)
un kurreem tadeht peekrittihs flotti peepildihht, tifs fastah-
dihst pehz sawistarvigas norunnafchanas starp juhras, farra-
un eelshigu walsts buhschanu ministerijahm. Schis nullis
pehz Wissaugstakas apstiprinafchanas tifs isfluddinahs.

(Us preelshu wehl).

Pahr seemas-swehtku Tschigganeem.

Pahr Latweeschu wezzu wezzahm eerafschahm, kas
no winneem tumfcheem laiteem muhsu starpâ wehl scho
baltu deenu tohp lahptas un usturretas, irr jaw
laika-rakstôs schur un tur rakstihst un arri ar pul-
goschanu kahdas nelabbas eerafchas peesohbotas, lai
laudis wairaf pee prahta-gaismas nahfuschî, tohs ne-
labbus eeraddumus atmestu un staigatu deenas gai-
schumâ; tadeht arri pahp zittahm tahdahm paga-
nischlahm eerafschahm schoreis tē nelo nepeeminneschu

Bet mans schahs reises nodohms irr, pahrrunnabt par to nelabbu eeraddumu, kas schè augschgalla Kursemme tohp kohpts un gohdà turrechts. Tas irr tas, ka laudis wehlzeena un usfopj to mohdi, seemas-fwehtkòs Tschiggandòs eet. Bet kas tad tee Tschiggani tahdi ihsti irr? Nu, tee naw nekas zits, kà muhsu paschu Latweeschi, kas schà un tà ar leeteem gihmjeem gluschi sawadi pahrgehrbuschees itt kà no pascha fahdana jahdeleti pa mahju mahjam aplahrt plubst, ar negohdigu ellisku kleeegschanu un tehrseschanu wifadus johkus dsenn. Kur schee tà nosaukti Tschiggani parahdabs, tur tuis mahjäs kamehr wiini us-tarrabs, israhdabs tà, itt ka kad patte-pastara-deena buhtu klastu, kur wifs tohp sadausihst un druppu druppòs samalts, jeb arri ir patte istabas grihda zaur lihfschanu besdibbeni eegrubsta. Un kà tad ne, pui-schi kas leelà barrà ar sirgu galwahn jeb àunu-, ahsehu- woi wehrschu raggeem apbrunnosjuschees un ar balteem jeb melneem palageem aptinnuschees, ar garrahn astehm istabà sanahlfuschi us wiffahm pufsehm ar raggeem badda un ar astehm fukka mahtes, meitas, behrnus un wiffus, fo til preekschà atrohd, kamehr tee waimanadami un kleeegdami slehpyahs woi nu appatsch gultahm jeb arri us frahs, jeb arr kur zittur. Kad nu wiini zaur leelu lihfschanu irr peekuf-fuschi jeb arri zaur kleeegschanu irr sawu balsi saudejuschi un kad fainneeks pehdigi schohs usluhdj us walfarinahm, tad wiini sawas brunnas nolikfusch, tè wehl kahdu laiku usturrabs, lihds kamehr us zittahm mahjam tahlat dohdabs. Bet ja schee Tschiggani neteek usnenti, tad wiini pehz ta traikofchanas brihscha tàpat kà nahlfuschi, ar leelu kleeegschanu swahrgulu flandinaschanu un lahpsu fischu rippuk rippuceem pa galwu un fatlu no istabas ahra dohdabs us zittureeni, kas sinnams no mahjäs laudim ar preeka smeeschanohs un suanu reeschanu teel pawadditi, un nu lautini newarr ween nopreezatees, ka tahdus johkus zaur Tschigganeem effoht baudijschi un peedshwojuschi. Un tas tà eet wiffòs walfards, lihds kamehr seemas-fwehtki beidsahs: weenus Tschigganus palaisch, ohtri atkal irr klast. Wehl daudj fo warretu par scho Tschigganu ehrmotu apgehrbu, kà matteem, bahrsdahn un zittu buhschanu fo teilt, bet man netihl par tahdu nejehdfigu buhschawu daudj fo stahstihl, laikam gan katris us semmehm dsihwodams tohs ehrmus buhs wiffur redsejis. Til to sinnu, ka arri Widsemme schis negants eeraddums daschäs weetas teel kohpts un usturrechts, bet to nesinn wis, woi arri leijas Kursemme schahdi stikli teel dsihiti jeb arri ne. Tadeht luhgtu, kad kahds us scha manna raksta kahdu issklaidroschanu dohtu.

Bet lai beidsiht scho nelabbu Latweeschu eeraddumu wehl ihfòs wahrdòs apflattam no ohtras pufses, tad til ihsti atsihjim, woi schee pasauligi preeki arri irr ihsti seemas-fwehtku preeki, jeb woi wiini arri jel maj sakriht ar ihsteem fwehtku preekeem kòpà. Gudrais Salamans gan fakka, ka saws laiks effoht

fo preezatees un saws laiks arri fo behdatees un zittà weeta atkal fakka: „Ja kas preezajahs, tas lai preezajahs eefsch ta Kunga“ ic. Bet schee preeki, par fo nupat runnaju, ne us kahdu wihst nepeekriht pee seemas-fwehtku preekeem klastu. Schahdus peeminnetus Tschigganu preekus ar wiffu pateesibu gan warr nosaukt par fwehtku apgahnischanas preekeem, kas tiklai pee paganeem buhtu mellejami, bet newis pee kristiteem laudim! Bet ja nu schee pasauligi preeki buhtu fwehtku apgahnischanas preeki, kapehz tad laudis wiinus wehl usturr un dsenn? Nu us scho prassifchanu warr itt ihsti atbildeht: kapehz tad laudis wiffus zittus rupjus grehkus darra, kad wiini paschi to jau sinna, ka tas irr grehks, fo darra; bet pee pasauliga meefiga zilwela irr tas redsams, ka winsch sewi kaujabs no ta netizibas garra wadditees, un tadeht, ja tahds sawas lustes un preekus fahl dsiht, tad winsch zittadi nesinna islustetees un ispreezatees, ka ween ar saunu. Par scho lectu warretu gan wehl dsittali un gaischali runnabt, bet W. w. nau ta weeta, kur par garrigu buhschanu warretu plajchakas issklaidroschanas doht; tomehr til to grihbu peeminneht, ka arri paschi fainneeki un fainneejes naw wis bes wainas, ka schahdeem besdeewigeem preekeem neleef schlehrstus zekà, t. i. kad neaisleedj sawas mahjäs tahdu nejehdfigu buhschanu, kas buhtu aisleedsama. Pehz manna prahta, schee Tschigganu preeki un lustes irr to patte sehrga, kahda irr ta meitas-eeschana. Wezzali to sinna gan un tomehr tam wiffam kauj waktu, lai arri tahdi preeki winneem pehzat saunu atnestu. So eeraddumam irr seels spehks. Deewa behrneem, kas naw tizibas eefahzeji, schahdu preeku gan newaijaga, winneem irr papilnam darba, un eefsch wiinu darba arri irr wiinu ihstais preeks, leekas laika saweschanas winneem newaijaga. Pasauke un meefigi zilweli no tahda preeka nela nesinna. Tadeht buhtu gan laiks, ka arri muhsu tauta zeltòhs no meega un staigatu gaismà un ne tumfiba, atmesdama wiffus netikumus un nelabbas eeraschas, kas no paganu laikeem muhsu starpà irr usturrejuschahs. Par to preezatohs neween prahta laudis semmes wirsà, bet arri patz Deews debbesis. Sbrg.

Uf Irlawas seminara musika skohlmeistara, Sabtu baw. ehrgelneeka J. Behtina f. amwata fudrabafahsahm, tai 4. Nowbr. 1873, no drauga mihlestibas peesprauda scho masu pukfiti pee winna spohscha gohda wainaka

G. J. Schönbergis.

Sudrahotas kahsas taifa
Tantu brahlim Irlawà!
Mihlestiba pukkes laisa,
Seebus pinn tam wainagà!

Wai tad zitteem ween atlauschu
Laimes wehleht **Behtinam**?
Ne, ir es tam pukfihl sprauschu
Wina gahda wainagam.

Diwidesmitopeezi gabdi

Atsneegti jau ammatā;
Wu siki Tu kohpi — waddi
Sautrā garra mihlibā!

Ehrgelneekus tautā raidi,
Konzertes arr' isribto,
Augti nahls — tik wehl pagaibi,
Tauta Dewi apmihlo!

Musikis irr Tawi lauti,
Instrumentes — eerohschi,
Tobuu wifni — daibi jauki
Tee irr Tawi audseki!

Strahda ilgi skunstes druwā
Kursemmei par fwehtibu!
Lassi seedus tohuu ptawā
Konzertehm par grejuumu!

Tā tā Sedutuns un Affaws
Dseemas flannās krahsoja,
Deewa gohdam dseeda Ehtans,
Dahwidā kohltes spehleja.

Tā ir spehle daili kohschi
Deewa namma ehrgesē!
Siit us selta sthgabm spohschi
Deewa gohdam kohlites?

Deews lai swehti Tawu laulu,
Swehti seewu, — behrninus,
Usturr meesu, garru jautru
Ilgus, ilgus gaddians!

Falihds selta kahu preekus
Saneegt — selta wainagu!
Musiki weht — Kursemneekus,
Urrah! augstu laimibu!!

Smeecklu stahstinsch.

Ekur tihriba!

Sweesta feewa. Labriht, madamin! nu atnessu
jums pirmo lappu mehnescha sweestu!

Madama. Labbi! tas sweests rahdahs gan lohti
labs buht, bet salfect, waj ta drahnina arri irr tihra,
kurrā sweestu effect ectinnusch!

Sweesta feewa. Wai deewin! manna selta
madamin, waj es jums netihbrā drahnā sweestu nes-
fischu? Nupat drahnū no galwas nonehmu un swee-
stu eetinnu.

Sluddinajums.

Saur scho rakstu darru sinnamu, ka tahs pahrdohdamas
mahjas, par kurrāhm papreefsch sluddinaju, ka tahs Nowemb.
1873 g. tiffchoht pahrdohdas, aiskaweschanas deht pee tee-
fahm nits 13tā Februarī 1874 g. Behterburgā pee aprinta
teefas (Окружный судъ, Liteinajas eelā krohna teefu
namnā) parrada deht uhttrupē wairat fohlitajem pah-
dohdas — bes ween daschas mahjas Smerdines gabbalā,
par kurrāhm nupat ihpafcha nolihgshana tatfita. Semmes
lahrtes par pahrdohdameem gabbaleem un zekku lihds teem irr
dabbujamas Mahjas weefa un Balt. wehstn. redakzijās
Nihgā un pee rahstungeem Sisser un Woldemar Jelgawā.
Behterburgā tai 16 Dezember 1873 g.

C. Woldemar.

Nihgas Latweeschu beedriba.

- 1) Swehtdeen 20tā Janwar pulst 5 runnas-wihru
fapulze;
- 2) Swehtdeen, 27tā Janwar p. 4 pilna fapulze deht
gadda rehkenū fanemshanas un runnas-wihru zel-
shanas. Preefschneezi ba.

Nihgas Latw. labdarrishanas beedriba.

Ta pehz, ka no teem 16. Dezember p. g. zaur general-
fapulzi iswehleteem rewidenteem tik weens kungs to am-
mata usnehmees un tee zitti atteikufshees, tad teef wiffi
beedri atkal us ohtru general-fapulzi peektdeenā 25tā
Janwar, walfarā pulst. 6 Latw. beedribas nammā usai-
zinati, tohs truhdamus rewidentus iswehleht. Bet ja to-
mehr peeminnētā deenā tik dauds beedru neshanhtu, ka
pee pilnas fapulzes wajaga, tad komiteja buhs speesta, tohs
rewidentus israudsiht, tapehz, ka wairs ne-atleef laifa, zittu
fapulzi safautt. Komiteja.

Pawaffaras beedribas

beedri swinnehs tai 20. Janwarī f. g. Nihgas Latw. beedribas-nammā
fawus gadda-swehtlus ar musiki, dseedarshanu, runnahm, gobda-mal-
titi un danzoshanu. Pee schihs swinneschanas beedrofees arri
Nihgas Latweeschu, Jonatana- un Zerribas beedribu beedri. Swin-
neschana eesahfsees pulst. 3mōs pehz pufsd. un beigsees pulst 3.
nalti. Ge-eeschana malfahs preefsch beedru kungeem 50 lap. un preefsch
beedru kundsehm 30 lap. un preefsch nebedreem, kas zaur beedreem
eewesti, kungeem 75 f. un kundsehm 50 f. Ge-eeschanas- tā arri galba-
billetes (titlabb preefsch kurzeem tā kundsehm) buhs dabbujamas no
13 f. m. fahsoht: Sartandaugawā pee Chr. Vange f., Latweeschu
beedribas-nammā pee schweizera, Ahgelskainā pee H. Straube f. Tobrua
kainā pee G. Ferber f. un swehtlu-deenā pee kaffes. Beedru lahrtes
irr usrahdamas lairam beedram no fawas beedribas. Pawaffaras
beedrineeti ihes no fawa beedribas namma swehtlu-deenā ne web-
lafi ka pulst 1mōs pehz pufsd. us dseht-zella stanziu. Nalti pulst
4. weddihs ihpafcha waggonu rinba pa dsehtzjekku beedrus apalkal us
Sartandaugawu. Sartandaugaweschī, Mihilgrabweeschī, Rinnusch-
neeki un Mangalfalleneeki, kas us swehtfeem pa dsehtzjekku gribb braukt,
teel lahgti draufshanas billetes lhdj 18 f. m. beedribas nammā if-
nemi. Swehtlu komiteja.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Nihgā, 17. Janwar 1874.

M a l f a j a p a r :

1/3	schm.	jeb 1	puhru	lweeschu	4 r. 90 L.
1/3	"	" 1	"	rudsu	2 " 80 "
1/3	"	" 1	"	meeschu	2 " 25 "
1/2	"	" 1	"	auju	1 " 60 "
1/3	"	" 1	"	ropju rudsu mitu	2 " 60 "
1/3	"	" 1	"	bihdeleu rudsu mitu	4 " — "
1/3	"	" 1	"	lweeschu mitu	5 " 40 "
1/2	"	" 1	"	meeschu putramu	3 " — "
1/3	"	" 1	"	grifku putramu	4 " — "
1/3	"	" 1	"	auju putramu	— " — "
1/3	"	" 1	"	sirnu	3 " — "
1/3	"	" 1	"	laruppetu	1 " — "
1	puddu			jeena	— " 60 "
1/2	"	jeb	pohtu	dsehtes	1 " 55 "
1/2	"	"	"	appiru	6 " — "
1/2	"	"	"	sweesta	6 " — "
1/2	"	"	"	labbeta	1 " 50 "
1/2	"	"	"	krohna linnu	— " — "
1/2	"	"	"	brakka	— " — "
10	puudu	jeb 1	birfaw.	krohna linnu	41—50 " — "
1	"	" 1	"	brakka	37—40 " — "
1	muzzu	linnu	fedllu	krohna	— " — "
1	"	fika	ladu	muzzu	18 " — "
1	"	eglu	muzzu		17 " — "
10	puudu	(1 muzzu)	faclanahs	fahls	6 " 75 "
10	"	"	rupja	baltahs	6 " 60 "
10	"	"	smalkas	baltahs	6 " 60 "

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

Sluddinaſchanaſ.

Krohaa Leijasmuifchas

walſts walbiſchana Wiſſemne, Wallas kreife un Wejz-Gulbenes brandſe, uſaizina 1. rekrufchu-lohſchanaſ Naſſe ſtabwedamus ſchihſ walſts lohjeſtus tanni 2. Februar f. g. pee ſawu gads-fahrtigu kroha- un walſts-malſaſchannu nolihſinaſchanaſ bes atraufſchonaſe ſchejeenes walſts-mahſa ſanahſt un tanni 4. Februar no ribta pee lohſchu wiſſſchanaſ ſahſt buht. — Weſ tam wehl toby arri zitti ſchihſ walſts, ahrpuſe diſchwodami lohjeſti uſaizinati, 1. un 2. Februar f. g. ſchejeenes walſts mahſa ſawu kroha- un walſts-malſaſchannu deht ſanahſt.

Krohaa Leijasmuifchas walſts walbiſchana, tanni 2. Janwar 1874. 3

Lam Zeſſwaines walſts peederrigam Andres Galley

ire tai 8. Februar f. g. no Zeſſu rekrufchu lomif-ſijas ar M 233 iſdohta iſpirſchanaſ kwihſe paſudduſi, tadehſt teel ta patte zaur ſcho neween par nederrigu noſajzita, bet ari laira zeenijama walbiſchana ludgta, minnetu kwihſi ja kahſs to rah-diu nomen un ſchaj walſts wald. peeſuhtihſt.

Zeſſwaines, tai 27. Dezbr. 1873. 3

Diſchleris an ſtelmakeris,

tas ſawu ammatu labbi proht un labbas leezibas warr uſrahdiht, warr mahſas weetu ap Zurgeem dabbuht Schirin muifſcha, netahlu no Jaun-Jelgawas. Tanni mallu pehz tabdeem meifſtereem teels truſtkums. Lai peeteizahs pee Sezzes mahzitaja.

Weens dahſneeks ar labbahm leezibas-ſihmehm teel us Zurgeem mehlehts un warr peeteiktees Deufella wammu Walmeera. 3

Weens neprezejees tuſſcheris ar labbahm leezibas ſihmehm warr peeteiktees ſihlu prezzu-bohdē, Raktu-eelā M 17, Celfſch-Rihgā.

Weens ſtaroſch ar labbahm leezibas-ſihmehm teel preekſch ſemmeem mehlehts. Klachtas ſinnaſ pee Mau un beedra Rihgā, Sinderu- un Zuhfu-eelas ſuhri M 4. 2

Juddaiſchu muifſcha warr labbi iſmahzita fehſſcha un labē dahſneeks weetu dabbuht.

Jaunā muifſcha ire muifſchas laufi bakās, no 200 puhraweetahm leelas ar wiſſſcham waijadſigabm ehſabm, us renti dab-bujamas no Zurgeem 1874 g. Rentes nehmejt lai peeteizahs pee Jaunas muifſchas walbiſchanaſ.

Us Wiſſemmes rohſchſcham prett Aluffni Pleſ-lawas kreife, Lubatowas muifſchira, 400 deſſetimu teela, teel lehti pahrohta. Wiſſas ehlas ſahrtigi eeriltetas, tihrumi labbi eſloppii, plawas iſtibri-tas, teela dala buhmweida un wiſſ papilnam, ſas pee wirtſchaftes waijadſigs. Klachtas ſinnaſ dabbu pee muifſchas ihpaſchneela. 2

Ilken muifſchā, 7 werſtes no Koppaiſchu ſtanzi-jaſ, teel us arrendi iſdohtas 71 puhraweetas ar-ramas ſemmes lihſi ar 75 puhra weetahm plawgē. Tahs pee ſchi grunts-gabbala peederrigahs ehlas lihſi ar ehbergti ire nupat no jauna uobuhwetas. Ras ſcho arrendi grihb uſnemt, lai peeteizahs Ilken muifſchā pee muifſchas ihpaſchneela. 3

Weens grunts-gabbals

us Kalariſnas dandi ar diſchwojamu ehſu, ſtalli un ſchluhi ar 2837 affu ſemmes (ſafnu dahſra) ire par 4000 rubleem pahrohdams. Zapeepraſſa Rihgā, leelā Sirgu-eelā M 4, 1 treppi augſti.

Weena mahja ire pahrohdama ais Altonawas, netahlu no Jelgawas diſſſjeſſa pee 4tas waltē buhdas, ar ſtalli un wahguſi un ehbergti, tur-lahſt 4 puhweetas ſemmes un 4 puhweetas pla-was ire par lehtu zennu dabbutama. Klachtas ſinnaſ turpat.

No zeſures atwehlehts. Rihgā, 18. Janwar 1874.

Kaulu miltus

un ſuperſoſſatu,

lohti derrigi mehſli preekſch linneem un rudſeem, pahrohd ar apgalwoſchannu

L. Goerke un beedris,
Sinderu-eelā M 12, appalkſchas tabſchā.

Bohdēs-pahrzelschana.

Ar ſcho darru ſinnamu, la no ſchoben ſahſohi, ſawu

paſſ-fambari un pehrwju-bohdi

ehſam no Raktu-eelas M 14, Silſeſta nammā, pahrzehluſchi us Raktu- un leelas Kaleju-eelas ſuhri, Solma nammā, Celfſch-Rihgā.

Ras lihſi ſchim mums uſtizzedami pee mums ſawas prezzes pirluſchi, uſluhbſam ſcho uſ-tizzibu mums arri jaunā weeta uſglabbahſt un mehſ par to ruhpeſimees, ſcho uſtizzibu kreetni iſpildihſt.

Wm. Bajen un beedris.

Rihgā, tai 4. Janwar 1874.

Gubernas walbibaſ patente par wiſſſpahrigo tarra-beenaſtu Latweeſchu, Jggauuu un Kreewu walloā iſnahts nahſoſchā nedekā un buhſ dab-bujama

J. Denbnera

grahmatu bohde Rihgā.

Weens puſſlihſi leelē, jauns buhwehts nams irr ſem labba nolihguma pahrohdams Behterbur-gas Ahr-Rihgā, Diſrnawas-eelas turpinajumā, eeprettim pohdneela meifſteram Lambert. Zapeepraſſa turpat.

Gild-eelā M 1 irr trihs mahjtaas ar geunti pahrohdamas. Klachtas ſinnaſ turpat.

No S. Frenlieb I. taiſtitus un Maſlawas iſſahde ar leelu ſudraba medati apahwinatas ug-guns- un ſagta drohſchus

naudas-ſkapijus

pahrohd lehti no lehgera un us paſſelleſchannu S. Martiſohn, Rihgā, Behterburgas Ahr-Rihgā, Raktu-eelā M 16. Turklabi peedahwaju, ſaweem zeen. pirzejeem, tahs us Wiſnes paſau-les iſſahdes lohti uſflawetas patent kalas pa-lawnagias, drahti no wiſſeem nummureem, draht-un maſchin-naglas, gohwju- un ſirgu-lehdes, durmju aiſleghas, engas. lohga aplallumus, plih-teſ, ſchibberis, juſchtaſ, iſchugguna- un diſſu-zepeſchrahſnes, daſchadas krahſnes durwis, tez-zilas, lohga glaſſi, linnu- un kanepju-ellu, pe-troleumu, irabnu, deggutu, miſhiſtu Sweedru diſſi, la arri no zittahm ſabrilahm par lehtalu zennu un wehl daudſ zittas pee mahſas buhſchanaſ lohti derrigas prezzes par lehtu tirgu un taiſnu ſwarru.

Leezeet wehra!

Zaur ſcho kaſtu ſinnamu darru, la es Zeſſwain-es Schlaktes-krohga jaunu bohdi eſmu eetaſſiſi, ſur wiſſas ſaimneeziſas leetas, la arri wiſſadus diſchreenus par mehrene zennu pahrohdnu. Kroh-dſineekem un zitteem ſas leelā mehra pee man diſchreenus peht, dohſchu lehtati. Niſtigu ſwarru un mehru, la arri laiſnigi apdeeneſchannu peeſo-ſidams, lauru luhhu ſawas waijadſibas pee man apſtelleht.

Ar zenaſchannu J. Rudkowsky.

Wezza papihra nanda

teel pirſta no Waſſily Perlowa un dehleem, Kopp-eelā M 2. 2

Limbaſchōs!

Saweem tauteeſcheem ſinnoju, la eſmu te pat Limbaſchōs, Schulza l. nammā, pats ſawu tirgo-ſchannu uſſahziſ; pee la uſtizzibu eelſch apdeene-ſchanaſ paſemmigi luhſi

D. Whdris.

Wiſſlabbaſo petroleumu

pahrohd par 16 kap. ſohpā W. Borchholdt un beedr., 23. Zuhfu-eelā 23.

Zaur ſcho ſinnoju ſaweem miſkleem Latweeſcheem un zeeniteem pirzejeem, la eſmu ſchinnis deenas dabbutis leelā iſwehlejumā

ihſtenus Schwarzwaldes feenas-pulſkſtenus,

deenas un nedekas un warru zaur to, la neſem pats Schwarzwalde buhdams, taturu pulſkſtenu iſmelleju, ſaweem zeen. pirzejeem ſchōhs pulſkſtenus uſteit; wiſſi irr ar ittin ſanullahm jaunalahm zipperlattehm un ih-paſchi ar ſtipru ritteenu eeritti, tadehſ galwoju par wiſſu ritligu eſchannu us gaddeem.

L. H. Fontaine,

mahzihts pulſkſtenu-taiſſitajs. Magaſihne Celfſch-Rihgā, Raktu-eelā Nr. 22.

Manna jaw 18 gaddus paſtabwedama pulſkſtenu magaſihne atkal no jauna dabbuta lohti labbis ſelta un ſudraba lungu- un dahnu-pulſkſtenus, la arri galta un feenas pulſkſtenus.

W. Noſentahl, pulſkſtenu meifſter. Pulſkſtenu bohde Schluhnu-eelā M 2, 1 treppi augſtu. Wiſſada pulſkſtenu ſataiſſichana teel ahtſi, labbi un lehti iſdarrita. Uppalwoſchana us 2 gad.

Draugeem un paſihſtameem

darru ſinnamu, la es to bohdi pee Zuhfu wahrteem M 25, ar wiſſadahm prezzehm, la zulturu, kaſſeju, tehu, ſiſes, ſabii un pirmas ſortes petroleumu par 17 kap. ſohpā pahrohdnu un la ar wiſſadahm zittahm prezzehm uſ to labbaſo un lehtalo zennu apſohlu apdeeneht. 2

Eduard Worm.

Melni obſola klutſchi wiſſadā gar-rumā teel pirſti Maſlawas Ahr-Rihgā, Jauna-eelā M 30. 2

No zeſures atwehlehts. Rihgā, 18. Janwar 1874. Drillehts un dabbutams pee bilſchu- un grahmatu-drillehtaja Ernst Plates, Rihgā, pee Behtera baſ

Brosfis un Monija.

(Berthold Ayerbach.)
(Stat. № 1.)

Kad arri Sewerinam tas laiks peenahza, kad fawu nolikto laiku par saldatu bij japaleef, tad Brosfis pats winnu pawaddija us pilsehtu. Lohse Sewerinam netrahpija. Sewerins gawileja, bet Brosfis fazzija: „Stabde, tas tew gluschi labbi buhtu bijs, ja tewi ka saldatu drustu buhtu dihdijuseht!“

Sewerinam firds warren neffahs us fweeschumu. Winsch gribbeja wandereht. Beidsiht Monija to panahza, ka tehws to patahwa.

Swehtdeenahs rihta Sewerins fawas leetas eepafkaja. Brosfis litka fawu rohku us zetta sohmu un fazzija: „Man to flaihto leetu schehl! Bif drih wißu buhfi isschehrdejis!“

„Es neko no Sums negribbu, itt neko!“ ta Sewerins brehza farkans ais leelahm dufmahm un tehvam zetta sohmu metta pee kahjahm.

„Baturrat wißu! Lai Deews Suhß pasarga, maht! Lai Deews Suhß pasarga, brahti, mahsas!“

Un winsch issrehja is istabas un zittu neko neehma ka to silli, kas wianna bij rohka.

Mahte un brahti un mahsas winnam palkat brehza, bet winsch negreesahs wis atpalkat un Brosfis stahweja ka apstulbohts un flattijahs us zetta sohmu pee sawahm kahjahm.

Mahte Kilianu beglim gribbeja palkat stelleht, bet Brosfis fauza ar stipru balfi:

„Paleekat te! Neweens, newees pats zilweß, to es falku, winnam nedrihst palkat eet! Winnam pascham no sewis janah atpalkat. Un ja winsch nenah, tad lai eet pee wella! Bet winsch nahß, lai gan ne schodeen. Effi meeriga Monija, winsch gan nahß atpalkat!“

Bet Sewerins nenahza wis atpalkat. Winsch us fweeschumu bij aigahjis.

12.

Nu gan simams kluffums bij mahja, bet preeks un meers ilgu laiku Broscha un wianna seewas firdi negribbeja atpalkat greesteß. Monija gan mannija, ka Brosfis kluffumä par to noslumnis bij, ka Sewerins ar tahdu naidu no winneem schkihrahß. Un Brosfim gan waijadseja noslummuscham buht, tad deht ka tal ihsti pee tam wainigs bija, ka dehts ar naidu bij aigahjis. Atstah to zettasohmu mahte nelad bes affarahm newarreja usflattih.

Trescha swehtdeena pehz Sewerina aiseeschanas, kamehr Brosfis wehl basniza bija, Monija tahs leetas ipalkaja un dauds raudaja, bet wehlat palikka atkal meerigaka. Zeema wißi laudis teiza, ka Sewerins ar dufmahm no tehwa schkihrees.

Tit labb tehwa ka mahtes firds sahpeja pasudduscha dehta deht. Bet mahtei laikam firds tal wairat sahpeja.

„Bet waj simi,“ — ta Brosfis fazzija, kad jau gaddi bij pagahjuschi un par Sewerinu nekahdas simas nebij nahfuschas — „es labprahht winnu wehl gribbetu redseht sehdam us scho behta un es winnam labprahht wehl preeksch mannas mirschanas gribbetu fazzih, zil mihtsch winsch man irr!“

Tas gan arri nebij nekahds brihnumß, ka Brosfis par fawu mirschanu runnaja, jo winsch jau bij 76 gaddus weßß. Winsch apfinga, kas pee wianna bija weena nedfirdeta leeta. Winnam bij ja-aggutlahß gulta un kahja stipri tuhka. Birmoreis dateris winnu apmetteja, bet ir taggad winsch palikka preezigs wißabm sahpehm par spihiti.

Brosfim weffelas neddetas bij jagutt gulta, bet wianna preezigs prahts tomehr nesudda. Daschur eis fazzija: „Sewerinam taf jafim, ka taggad wairat ka 70 gaddus esmu weßß. Ja manni wehl gribb redseht, tad puikam jasteidsahß.“

Ta deena tuwojahß, kurrä Brosfis 50 gaddus ar Moniju lohpa swehta lauliba dsihwojis. Winsch atkal atweffelojahß. Draugi winnu usflubbinaja, fawas selta kahßas fwinneht. Winnam arri labß prahts pee ta buhtu bijis, bet Monija no schahß deenas ta ka bihjahß. Winmai bij tahda mahnutizziba, ka laulati draugi pehz tahdeem swehtkeem ilgi wairs nedshwojoht un Brosfis winnu ar warru negribbeja speest.

Abbi wezzischi stiprat' un stiprat' kehrahß weens pee ohtra un Monija dauds reisahm weffelas deenas bija pee wihra mescha un tam ehdeenu wahrija. Jo wezzis arween wehl strahdaja mescha un tihrumä. Rahdu reisi Brosfis tai fazzija:

„Ja mußu Sewerins nahktu, falki, waj tad selta kahßas swehtitu?“

Monija: „Ja gan. Ja mans Sewerins nahktu, tad es to darritu gan, tad deesgan esmu dsihwojus.“

Brosfis: „To paschu arri es falku.“

Un kad winsch ta isliklahß, itt ka fawu Sewerina balfi dsirdetu. Monija gahja us mahju. Brosfis tai palkat flattijahß. Te nahza weens pasihstams no Edringes pa zettu un fazzija: „Brosfi, es esmu to lassijis par tawu Sewerinu.“

Brosfis: „Ka? Ko? Par Sewerinu?“

Tas wihrs: „Gubernas awises to esmu lassijis.“

Brosfis: „Un to tad effi lassijis?“

Tas wihrs: „Ka tehnißsch Sewerinu augsta gohda zehlis. Winsch irr weens flawens buhwmannis, kas pascham tehnißsch staltu pilli usbuhwweis.“

Brosfis: „Merunna tit aplam. Waj manni wezzo wihru sahßi sohboht? Ja tewim waijaga nerras, tad isdreija sewim pats weenu.“

Tas wihrs: „Mannim schehl, ka mums gubernas awises nau pee rohßas. Tur wiß flaidri stahw rakstihß, ka esmu teizis.“

Brosfis: „Bet tas warr weens zits Sewerins buht. Pasaulé wairat' rohdaß to Sewerinu.“

Tas wihrs: „Chrmigs zilweks, kam tad man-
nim negribbi tizzeht? Awises skaidri stabw rak-
stibts: Tas Sewerins no Aldenbrunnas. Es ne-
efmu nelahds zilweks, kas johlus mihto.“

Brosis ar plattahm azzim skattijahs gaisa un tad
ar rohtahm lebrahs baltos mattos. Tas wihrs
gribbeja aiseet, bet Brosis winnam luhdsja, lai win-
nam lihds nahloht us zeemu.

Kad zeemam tuwojahs, tad wianni dsirdeja leelu
runnaschanu un brehtschanu un Brosis redseja, ka
Monija winnam pretti lehza, muddiga itt ka jauna
meita. Bet wiannai preekscha steidsahs weens leels
stalts kungs un mettahs Brosim ap kaku, to
skubstija un raudaja. Brosis arri winnu butskoja
un raudaja — tas bija winna dehs Sewerins.

Brosim bij japaschahs us almini zekmallä,
zetti winnam kuffa. Monija nu nahza pa zettu,
no weenas skaisas, jaunas, smukki apgebrtas leel-
mahtes pawaddita.

„Agy, that is my father,“ tas irr Angliski un
skann pahrtulkohts pa Latwiski: „Agi, tas irr mans
tehws!“

Tuhlit ta skaisa leelmahte ar sishchu kleiti wez-
zam semneelam mettahs ap kaku, kam ne swahrli
nebij muggura. Brosim bija ap firdi, itt ka weens
swehts engelis winnu sawas rohtas hubtu neh-
mis, kas winnu no schihs pasauls gribbeja ais-
west us debbesim. Winsch teescham arri drusu ap-
gihba, un drihs attal fanehmahs un sawu seewu
pee rohtas nehma. Ta tad nu wianni gabja us
zeemu, Brosis ar sawu Moniju un Sewerins ar
sawu Agi. Brosis wehl bija ta ka no laiwas is-
fweests un ta ka fajuzzis, ihpachi kad ta stalta
leelmahte winnam un Monijai tahs rupjas rohtas
butskoja.

„Deewam taf laikam labs prahts us manni bi-
jis, ka Juhs wehl pee dsihwibas esmu atraddis,“
— ta Sewerins teiza un to tad sawai seewai pah-
tulkoja Anglu walloda. So wianna bija no Anglu
semmes un gandrihs Wahzu wallodu nepratte.

„Kur tad tu winnu wispsirmaf effi redsejusi?“
ta Brosis sawu seewu prassija.

„Af tu mihtais kungs un Deews! Dohma jel,
kad pahrnahlu mahja, tad durwis stabw wakkä.
Es eimu istaba un tur winsch fehsch ar to selta
engeli us henka. Es ne-esmu sinnajusi, kur es esmu,
waj wehl wirs semmes jeb debbesis. Te winsch
fauz: Mahte! mihta mahte! Un wairaf es tew
neko nemaflu teilt.“

„Tas Sewerins mums taf agraf hubtu warrejis
finnu doht,“ — ta Brosis fazzija, gan sawu seewu,
gan sawu dehlu usstattidams.

Sewerins fazzija, ka winsch jau preeksch wairaf
deenahm effoht rakstijis, bet ka ta gramata laikam
gan ne-effoht atnahlusi.

Kad wianni tehwa mahja bij atnahlufchi, tad

Sewerina jauna seewa, us tellu semm lohgeem rah-
didama fazzija:

„Gässle not go.“ Tas irr: „Ta telka nau wis
labba.“

„Ahu, waj wiannai to jau effi pastahstijis?“ Ta
Brosis pasmeedamees fazzija un ar stipru balfi dehla
seewai teiza: „Pareisi, pareisi!“ Winsch dohmaja,
ja stipri brehzohht, tad schi wianna drihsaf' sapratti-
schohht.

Dauds zeemineeki salassijahs ap Broscha mahju,
skattijahs zaur lohgeem un sawa starpä parunna-
jahs par Sewerinu un wianna seewu. Jauna Ang-
leete gauschi par to preezajahs, ka wis zeems ta
aplahrt stabwoht un ka wiffi preezajotees par Bro-
scha preeku.

Bet Sewerins ta nedohmaja wis un laudis luh-
dsja, lai aiseijoht, to wianni arri darrija.

Brosis apbrihnoja sawu dehla seewu un ar pa-
titschanu skattijahs, ka wianna mahtes rohtu wakkä
nelaida. „Tas irr teefa,“ — ta winsch teiza —
„tu few skaisu seeweeti effi ismellejis. Winnas
matti spihd ka selts un kahdas azzis tai irr galwa!
Itt ka swaignes! Waj wiannai arr' irr naudinas?“

Sewerins: „Ne wis dauds. Arri es ne-esmu
wis baggats, bet man irr sawa labba istitschana.
Es tehnikam pilli esmu buhwejis. Par to winsch
manni gohda zehlis un manni sawa deenesta neh-
mis. Winsch man maksa baggatu lohni.“

Brosis gauschi preezajahs par sawu skaisu dehla
seewu. Bet kamehr bija dsirdejis, ka wianna ne-es-
foht wis baggata, tamehr winsch palikka drohschahs
prett winnu.

13.

Sewerins ar sawu seewu Medna gastusi bij ee-
kohrtelejees un tai ohtra rihta rahdija to ptawu, to
winsch, gandrihs wehl behrns buhdams, pahrlabba-
jis un to krumu, kur winsch fewim nuhju preeksch
wandereschanas greesis.

Kad winsch ar sawu seewu zaur zeemu gabja, tad
leels pulks behrnu winneem pakkaf strehja un fauza:
„Deews palihds!“

Sewerina seewa itt ahtri us sawu puffi greesa
raddu firdis, ihpachi wezza Broscha firdi, kurrant
ta jauna seewa gauschi patikka, ta ka winsch joh-
kodamees sawai seewai fazzija: „Monija, ja lihds
ar manni selta kahsas neswinnef, tad us Angliju
eeschu un few arri tahdu dabbuschu ka Agi!“

Ohtra rihta wiffi lohpa brauzu us Edringu pee
raddeem. Brosis un Monija pirmoreis brauza kar-
rite us Edringu. Brosis wiffus mihti sweizinaja,
kas winneem pretti nahza. Laudis leeliski brihni-
jahs, ka Brosis tit lepni brauza ka leelkungs.

Kad wianni tuwojahs tai mahjai, kur Broscha
meitas-wihrs dsihwoja, tad Brosis fazzija: „Tur
dahra ar ween fewim esmu wehlejees smukku mah-
jinu preeksch dsihwoschanas. Ta irr ta augstaka
wehlechanahs, kas man jeklad bijusi.“

Sewerins to dsirdeja, bet neweenu wahrdu ne-fazzija.

Tà nu wianni dsihwoja preezigi un lustigi. Wiffi rabbi un draugi Edringè un Aldenbrunnè tohs pa fahrtahm meeloja. Beidsobt wezzais Brosfis to wairs newarreja panest un wiasch attal dewahs pee darba fazzidams: „No preekem ween newarru dsihwoht.“

Schinni laikà arri Broscha jaunakais dehs Franzis palikka par bruhrganu un tas tiffa norunnahs, fa wianna kabsas kohpà ar tehwa selta kabsahm buhschoht swinneht,

Beidsobt Sewerins ar fawu seewu aibrauza us galwas pilsehtu.

14.

Sewerins fawus wezzakohs wairaf reisu apmelleja par waffaru, bet leelaku laitu bija Edringè, fur wiannam, fà teiza, darrischanas bija.

Dehla seewa dauds flaitas schlinkibas atfuhrtija, ihpaschi mahtei weenu flaitu un derrigu lehnfrehflu, fo wiss zeems deesgan newarreja apbrihnoht.

So ruddens tuwojahs, jo Brosfis us selta kabsu swinneschanu gaidija ar leelu gaidischanu. Taggad arri Monija preezajahs us scho gohda un preeka-deenu.

Rahdas deenas preeksch swinneschanas Sewerins atbrauza un schoreis negahja wis weens pats us Edringi, bet tehnam un mahtei bij janahf lihds.

Brosfis negribbeja fawahm azzim tizzeht, kad Edringes meitas-dehla dahrsà, itt tur fur bija wehlejees, weenu mahju redseja stahwam, kas warren flaita bija.

Sewerins us mahju rahdidams teija:

„Teht, ta irr Zubsu mahja. Tur Zums ar mahti buhs dsihwoht, lihds kamehr Deems Zubs aizzinahs. To Zums manna Ugi schinko par kabsu dahwanu.“

Ar atplehstu mutti un ar plattahm azzim Brosfis flattijahs, gan us to lepno mahju un beidsobt teiza:

„Ta mahja tur? Ta man par flittu. Es wiannu nenemmu ne schinkotu.“

„Es juhs luhdsu, teht. Netaiseet tahdus johkus!“

Brosfis: „Waj tà! Waj tu dohma, fa tu ween johkus drihstti taisiht un turklahf wehl ar fawu wezzo firmo tehwu? Waj gan tahda lunga mahja preeksch man prasta semneezina warr buht?“

Sewerins: „Es nelad nejhohloju. Ta mahja irr teescham preeksch Zums. Mahte, fattat, fà Zums ta mahja patihl?“

Monija: „Ta mahja irr par dauds flaita un lepna, bet preeksch mums wianna nederr.“

Sewerins: „Bet es Zums fattu, fa ta Zums peederr!“

Monija: „Ta irr lunga mahja. Ta derrehs taiwai seewinai.“

Sewerins: „Manna seewa stipri wehlejahs, par waffaru tè dsihwoht. Wianna gribb pee Zums buht, tadeht fa Zubs firsnigi mihto.“

Brosfis: „Mehs ikneddetas wiannu tè apmellefim. Lai tit ween wianna weena patti tè dsihwo un tas behrns, fo, fà zerram, Deems tai dohs.“

Brosfis to mahju gauschi usteiza, bet pee ta palikka, fa ta wiannam nederroht.

Sewerins gandrihs palikka dusnigs un fazzija, tehws fawu wehleschanohs effohht issfazzijis un wiasch fà dehs to zil spehdams peepildijis. Kam tad nu tehws to mahju negribboht?

Brosfis: „Es jau tawu mihlestibu un labdarischanu atsihstu. Rà tu dohma, Monija? Ro tu fattu? Dohd' tu fawu padohmu. Sewerins to mahju jau tit labb' preeksch tewis fà preeksch mannis buhwejis.“

Monija: „Es to wehleschanohs jau ne-esmu is-teikusi, bet tu.“

Brosfis: „Un kad es nu fattu: Gesim tur dsihwoht?“

Monija: „Tad sinnams tewim lihds eefchu.“

Brosfis: „Bet ne wis scho seemu, Sewerin. To seemu mehns taf wehl Aldenbrunnè fawà wezzà lig-sdà drihstam palift?“

Sewerins: „Teht, es Zubs negribbu speest. Bet ta gan irr manna wehleschanahs, fa Zubs us fawahm selta kabsahm jaunà mahjà ee-eetu.“

Brosfis: „Waj tà? Nu labbi.“

15.

Ta deena bij klahf, kad abbas kabsas bij fwehtijamas. Weest barreem nahza no wiffahm pufsehm. Kad ohtru reis swannija, tad leels kauschu pulks nahza pehz wezza pahra ar musiku. Brosim itt fà preeksch peezeesmits gaddeem bij pulkes uu bantes us zeppuri un wiasch preezigi aplahrt flattijahs, kamehr Monija pasemmigi galwu tà fà kausnedamahs nokahra.

Garrà rindà, flaiti ispuschtoti, wezza pahra behrni un behrnu behrni no passatas gahja.

Tad arri jaunais pahris tiffa atwests, wiffi gahja basnizà un mahzitajs abbus pahrus eefwehtija. Mahzitaja wahrdi laudim gauschi kehrahs pee firds. Wiasch jaunam pahram nelo labbatu gan newarreja wehleht ne fà wezzaku swehtibu.

Medna gastusi waffarà leeli swehtki bija. Brosfis tit ween to noschehloja, fa dehla-seewa newarreja klahf buht, tadeht fa us grubtahm kabsahm bija un katru brihdi fawu stundinu gaidija. Tas effohht ta weeniga leeta, kas wiannam wehl trubfstoht, fa Ugi nau klahf, tà Brosfis fazzija. Wiasch tai effohht apfoblizis, us kabsahm ar wiannu danzohht. Tad wianna taf buhtu redsejusi, kabsas jautrs puika schis wehl effohht.

(Us preekschu beigums.)

Gradi un feedi.

Prisma.

Kas few trihs sturigu glahses (stiklas) gabbalu eegah-dajis, to par „prismu“ fauz, tas warr ar scho prismu faulei gaischi spihdoht gaismu schelt un schi scheltchana irr weeglata par maltas scheltchana. Prohti tad faules flaidru gaismu zaur prismu laisch, tad zauri laistais faules starris wiffadās krahfās scheltahs, tahdās paschās krahfās, tahdās warrawihlfne parahdahs. Prisma, kas faules stari krahfās schelt, katre pasihst, kam ta rohlā bijust; bet to prismu, to Radditajs zilwefam us dshwes zekka lihds dewis, to katre nepasihst wis, lai gan ta wiina kruhtis pufst. Schi pulstoscha, wiffās krahfās laistidamahs prismu irr zilweta firds, tur preekt un behdas, lihgsniba un sehriba, kreetniba un blehdiba, draudfiba un eenaidiba, mihlestiba un flaudiba u. t. pr. pamischus miht. Gan daschs fazzih; „Ka nu warr zilweta juschanas ar krahfahm falihdsinacht un firdi par prismu nosaukt?“ Warr gan falihdsinacht! Waj zilweta juschanas nelihdsinajahs krahfahm, kas wiffadi laistahs? Kas weenu preezina, tas ohtru behdina. Preeks tillai parahdahs gaischās, spohschās krahfās, turprettim behdas tumfchās, melnās krahfās. Kas to wehl nesinn, lai pamahjabs, to katra krahfa nosihme; turklacht arri dabba patte rahda, us kam krahfas sibmejahs. Deenā faulet spihdoht wiss irr gaischs, deenā tillai strahda gaismas darbus; blehscheem un faundareem nakts tumfā jaslehpahs, jo tee bihstahs no gaismas, lai winnu darbus neredsetu:

Gaismas flaugeem jaslehpjahs
Tumfchā, melnā laktā;
Tumfās draugeem jatehrpjahs
Tumfchā — — —

Melna krahfa nosihme behdas, nelaimu un tumfu, jo tur tumfa, tur preekem naw weetas, tur schiltitus, flaidrus darbus welti mellest; bet kas mums ar melnu par darrischanu, jo melns un welns weenadi skann, tapehz atstahim melno pee melna! un kerfimees pee jautafahm krahfahm, par prohwu pee baltas, fillas, saktas un zittahm krahfahm.

Silla krahfa nosihme ustizzibu, jo debbes irr filla un debbes irr pastahwiga

Sakta krahfa nosihme zerribu, jo seedonis, zerribas pilnais jaunellis, tehrpjahs saktā uswalkā, tapehz kam zerriba mihta, tur zeenā un gohdā saktā krahfu un tamdeht arri sakti dshwo. Un tapehz nebuhs sakti dshwoht? Waj leekungi un daschadas beedribas waffarā nebrauz saktums, waj putnini un lohpiini nepreezajahs waffarā pasakumeem! Sakti buhs dshwoht, lamehr saktolfschni effam.

Balta krahfa nosihme newainibu (schiltstibu) un meeru; tur meers walda, tur batti tarrogi pliwinajahs. Dauds tahdu, kas brijnejahs, tapehz mums taggad tik mas sneega. Bet kas te to brijnetees? Semmei fauns baltu uswalku usweltoht, jo tumfas darbi nemittahs, neschtihsti darbi nebeidjahs, meers stary draugeem nerohdahs: tur weeni wisspahrigi wisseem par labbu sapulzejahs, tur ohri zaur awisehm atfaktahs. Wezza, mihta seemas mahmulite, noloezi famu balto seggu un nosahersti waiga, jo fahrtums irr mihlestibas krahfa, un bes mihlestibas pasaule newarr buht. Bes mihlestibas dseefmineeki newarretu mihlestibas dseefmas kalt jeb zept; bes mihlestibas daikahm meitnahm un jautreem sehneem buhtu garfch laits, bes mihlestibas newarretu tautas dehts ar tautas meitu fluddinajums farunnatees; bes mihlestibas mehsh buhtum grabbedami swahrguli, bet ne skannu pilni, spihdoschi aufekki. Sahrtums

irr mihlestibas krahfa, fahrtums irr gaismas preekschtezzis, irr „aufekki;“ tapehz mums Latweeschheim arri „Aufekki“ irr gaismas dseedonis.

Lai peeteel! Ar krahfahm apfihme daschadas zilwetu ihpaschibas un firdi schihs ihpaschibas atrohdahs, ta ka prisma ta ihpaschiba, flaidro faules stari daschadas krahfās schelt.

Kad atnahs mums tee laiti,
Kad tumfchais tumfcho raus;
Kad suddihs mahnu twaiki,
Kad bises laudsehm kraus?

Tahmneeks.

Mihlais Tahmneezi!

Nebrihnees wis, ka es Lewi ta usrunnaju, jo tas no teef no tibras mihlestibas un tur mihlestiba irr, tur teef daschas leetas pahrsattitas. Tu effi man tik mihfch, tik mihfch palizzis deht Tawahm prahdigahm un gudrahm isskaidroschanahm, ka es buhtu Lewi jau desmit reises apkamps un nobutschojis. Un waj sinni, tur daschi sawā neprahā schā waj ta muld, tur Tu katra reisē to riktigo atbildi un zekku atrohdi. Tapehz es wissu famu zerribu us Lewis leeku un nachtu luhgdams arri man kahdā leetā, to es neisprohtu, lihdscht. Tapehz klaufees un atbildi!

Ne fenn es biju kaiminu pisehtinā. Tur es atraddu weenu putnu ar diwi galwahm. Tas pats tupp sawā pehrli us ohlahm. Winnā pehrli irr diwejadās ohlas, weenas no tahm tohp pufsgadda laikā un ohtras eefsch diwi gaddeem isperrinatas. Weena galwa tam putnam irr kaulaina un masa un tapehz ta sawas spalwas fadsenn stahwu, lai isskattitohs tikpat leela ta ohtra, un ohtra galwa irr resna leela un glihta.

Es brijnijohs par scho putnu un prahiju schur un tur pee dascha prahta wihra pehz flaidribas, — bet katre man atbildeja, ka tas effoht weens ebrms, to pasaule wehl ne-effoht peedsihwojuf. Tapehz selta Tahmneel, sakti nu ar Tu, woi irr weens ebrms, jeb Deewa raddijums? Tu jau ihsteni to gau sinnaft un tapehz us Lewi pakaujabs Taws

Lewi

no firds zeendams un mihfodams
Leijas zeemneeks.

Kas warr redseht?

Pagasta wezzakais. Swinguli, tu effi mufhu floblotajabm wezzo ortograffiju lihdi ar Wahzu wofabuleem nosadstis; diwi leezineeki to peerahda?

Swingulis. Zeenigais, scheligaais pagasta papinsch, man irr peezdesmit leezineeku, kas to naw redsejufchi.

Pagasta wezzakais. Ko juhs, skrihwera lungs, dohmajat, peezdesmit leezineeku prett diweem? Swingulis buhs newainigs?

Pagasta skrihweris. Pilniga taifniba! to peezdesmit naw redsejufchi, to tatschu diwi ne-eeraudfihsh.

B—I.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No zensures atwehlehts. Rihgā, 18. Janwar 1874.

Drifekhts un dabujams pee bilfschu un gramatu-drifketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Lehrera-bajnizās.